

Posudek vedoucího na magisterskou práci Bc. Tomáše Janka

Rímske stavebné terakoty v oblasti medzi Vindobonou a Brigetiom a susednej nadlimitnej oblasti (1. - 4. storočie n. l.)

69 stran textu, 9 tabulek, 10 map, 61 vyobrazení.

Jak vyplývá z názvu, předložená práce je zaměřena na stavební terakoty v oblasti severní hranice části provincie Pannonie a sousedního nadlimitního území. První kapitoly jsou věnovány dějinám bádání jednotlivým lokalitám (především vojenským táborům), na nichž byly kolkované cihly a střešní tašky nalezeny. V tomto ohledu je práce cenným přehledem, který podává informace o stratigrafických kontextech a z nich vycházející chronologii daných lokalit. Z hlediska zadání autor oprávněně zařadil též kapitoly věnované produkci, a to od zpracování cihlářské hlíny, formování cihel, tašek, etc. až po proces jejich vysoušení a vypalování. V této části využívá a interpretuje také ryté nápisy, na stavebních terakotách, zachycují proces výroby a vypalování. Grafita jsou cenným a nezastupitelným zdrojem pro poznání produkce pálené stavební terakoty (podobně jsou známy též záznamy na keramických fragmentech, které dokumentují výrobu terry sigillaty). Třetí kapitola se zaměřuje již na konkrétní lokality: také zde je patrná autorova erudice a orientace ve zvolené problematice.

Hlavním tématem práce jsou kolkky na římském stavebním materiálu, jejichž charakter je ovlivněn mnoha aspekty, počínaje výběrem materiálu, jeho zpracováním, procesem sušení a vypalování. Jak autor oprávněně konstatuje, početní záznamy jsou dobrým podkladem pro hodnocení pracovních postupů v cihelně. Výsledkem se stal kvalitní a trvanlivý stavební materiál. I proto většina kolkovaného materiálu pochází ze sekundárních kontextů, což je z hlediska římských stavebníků pochopitelné, badatelům však tato skutečnost přináší značné potíže. Cihly, střešní taška, imbrexy ad. jsou kvalitním stavebním materiálem, který byl sekundárně využíván nejen v intaktním stavu, ale též fragmentarizovaný (jako drť v maltě). Kvalita zpracování a výpalu je patrná též z vyobrazení, doprovázejících tabulku č. 2. Otázky produkce však nebyly jediným okruhem, jemuž se Tomáš Janek věnoval, zaměřil se též na objem a způsob distribuce stavební terakoty především podél dunajského toku. V tomto směru přináší jeho práce nové poznatky a pojetím překračuje dosud užívané metody a postupy. Výstupy jsou přehledně prezentovány na tab. 6 – 10. Nové postupy autor zvolil též při dokumentaci otisků razidel: exaktní hodnocení morfologie dle mého názoru přispěje k definování dílen a řemeslníků.

Z těchto důvodů mohu konstatovat, že autor splnil nejen zadání práce, ale přinesl vlastní pohled na řešení dané problematiky, proto práci považuji za vhodný podkladem pro obhajobu, doporučuji hodnocení „výborně“.

Doc. PhDr. Jiří Musí. Ph.D.